

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XX

1/2022

Dedina roka 2019

apríl

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

V decembrovom vydaní Polazníka som vyslovil nádej, že COVID čoskoro skončí a život sa vráti do normálnych koľají. Realita je taká, že Covid veľmi pomaly ustupuje a miesto neho prišla ďalšia pohroma, a to vojna neďaleko našej východnej hranice. Aj keď sa nás priamo netýka, nepriamo nás ovplyvňuje množstvom utečencov, prudkým nárastom cien a hlavne neistotou, ako to všetko dopadne. Myslím, že by sme sa nemali spoliehať na to, že aj nám bude niekto nezištne pomáhať a aj v rámci pomoci udržať mieru tak, aby nebolo Slovensko ohrozené.

Vysoké ceny energií nás zaskočili

Prudký nárast cien energií a všetkého sa odrazí aj na chode obce. Budeme sa snažiť, aby tento vplyv nebol na úkor našich občanov, aj keď naša vláda sa k tomu tak stavia. Určite ste počuli vyjadrenia niektorých jej členov, že obce majú cestu na kompenzáciu zvýšenia nákladov prostredníctvom zvýšenia daní občanom. Pred koncom roka nám bol doručený dodatok k zmluve o poskytovaní služieb na zber, odvoz a likvidáciu odpadu, kde nám spoločnosť Megawaste Slovakia s.r.o. zdvihla cenu za stavebný a komunálny odpad zo 40 € na 60 € za tonu. Takto sa to zdá, že to je iba o 20 €, ale pri stovkách ton, ktoré vyprodukuje za rok, to bude niekoľko tisícové zvýšenie poplatku za odpad, o ktorom sme pri tvorbe rozpočtu netušili. Mohol som dodatok nepodpísať. Spoločnosť by odstúpila od zmluvy a my by sme sa topili v odpadkoch, nakoľko je tu rozdelený trh s odpadom a my sme vazalmi veľkých spoločností. Pred koncom roka nám došiel nový výmer za plyn na rok 2022, v ktorom bolo navýšenie na Domove sociálnych služieb o závažnú sumu 22 000 € za rok, zdravotné stredisko o 10 000 €, požiarňa zbrojnica o 190 €. Je to neuveriteľné navýšenie. Po jednaní s obchodným zástupcom SPP sa nám podarilo znížiť navýšenie z 22 000 € na 5 000 € aspoň v Domove sociálnych služieb, čím svitla nádej, že nebudeme musieť domov zavrieť. Teraz je tu okrem vysokej ceny plynu aj obava, že ho nebude dostatok. Na základe týchto skutočností sme sa rozhodli v domove dôchodcov vymeniť plynové kotly, ktoré už postupne odchádzajú, za kotol na

Mier musí byť aj v nás

Doteraz sme si nevedeli predstaviť, že by sa nás mohla vojna dotýkať priamo. Vždy to bolo niekde mimo nás. A zrazu vypukla vojna na Ukrajine a my sa s ňou stretáme nielen kvôli utečencom, ale aj prítomnosťou iných vojakov na našom území a tiež strachom, aby to zostalo za našimi hranicami. Mnohí z nás pomáhajú, ako sa dá – finančnou alebo materiálnou pomocou, či prichýlením utečencov.

Hoci túto vojnu nevieme ovplyvniť, skúsme ovplyvniť aspoň tie naše malé „žabomyšie vojny“ v rodine, medzi susedmi, na ulici. Ak sa budeme riadiť známym – nerob iným to, čo nechceš, aby iní robili tebe – verím, že bude viac pokoja aj v našej dedine.

Celá redakcia vám želá pokojné a radostné prežitie Veľkej noci.

Na Kolibe natáčali pre RTVS reláciu S úsmevom po Slovensku.

peletky a štiepku. Tieto kotly máme už na obecnom úrade a aj v kultúrnom dome a osvedčili sa. V kultúrnom dome sú v rekonštrukcii el. rozvody a stropy.

Socha Panny Márie na Holom vršku

Len čo to počasie dovolí, pustili by sme sa do osadenia sochy Panny Márie darovanej od Pavla Hikaníka na Holý vršek. Vzhľadom k rozmerom a hmotnosti sochy sme dali spracovať aj projekt podstavca posúdený statikom a ukázalo sa, že musíme vybudovať poriadny železobetónový základ. Vzhľadom k problematickej dostupnosti a dodržaniu pevnosti betónu to bude náročná stavba a socha bude musieť byť aj chemicky ošetrená, aby nedochádzalo časom k erózii betónu.

Práce na tento rok

Tento rok by sme chceli realizovať aj príchody pre chodcov pri požiarnej zbrojnici, supermarkete a dolnej Jednote, na ktoré

už projektovú dokumentáciu máme spracovanú a máme už aj všetky povolenia k realizácii. Príchody budú podľa nových technických noriem celú noc nasvietené. Ďalším praktickým a bezpečnostným projektom bude chodník pre chodcov v úseku od zdravotného strediska po most pri Raji. V januári sme spracovali projekt financovaný z eurofondov na obnovu počítačovej učebne v základnej škole, v rámci ktorého by sme obnovili celú počítačovú učebňu. Do eurofondovej výzvy by sme sa chceli zapojiť aj na obnovu technického vybavenia zberného dvora a kúpiť nový traktor s ramenovým príviesom, ktorým dokážeme pružne reagovať pri rozmiestňovaní veľkoobjemných kontajnerov a nemusíme čakať a platiť za to zberovej spoločnosti.

Stojíme za pánom farárom

Nedá mi nespomenúť anonym, ktorý niekto napísal na nášho pána farára. Nevie, ako

Pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

slušne nazvať tento skutok a toho, kto takéto niečo dokázal. Za tú krátku dobu, čo tu pán farár je, urobil obrovský kus roboty, no, žiaľ, prišla choroba, ktorá si nevyberá ani povolanie, ani vek. Aj keď bol fyzicky oslabený a absolvoval náročné vyšetrenia a liečebné procedúry, slúžil takmer všetky omše u nás aj v Brvništi a chodil zaskakovať aj do iných farností. Zvládol všetky vianočné a aj krásnu polnočnú omšu a popri tom všetky práce vo farskej záhrade a okolo domácich zvierat, ktoré sú ozdobou tejto záhrady. Keď on potreboval našu pomoc a podporu, ktorá by mala byť samozrejmosťou nie preto, že je farár, ale preto, že sme ľudia, tak sa našla hyena alebo hyeny, ktoré napísali anonym klamstiev na biskupský úrad. Čo za tým bolo? Osobná nesympatia? Závist? Pomsta? Alebo je pán farár prekážkou dostať sa k nejakým cirkevným pozemkom? A možno sa aj časom zistí meno či mená „hrdinov“, čo nemajú hrdosť, aby sa podpísali pod svoj názor. Okrem týchto pár chudákov, ktorí anonym napísali, je tu drvivá väčšina nás, ktorí si pána farára vážime a vždy ho podporíme. Verím, že sa čoskoro uzdraví a pán biskup urobí správne rozhodnutie a nechá ho dlho pôsobiť u nás v Papradne.

Blížia sa komunálne voľby

Pýtalo sa ma už pár ľudí, či končím, lebo to počuli, a vymenovali mi aj nových kandidátov. Sú obdobia, kedy by som fakt buchol dverami a odišiel, lebo riešim ľudskú závisť, zákernosť, sebeckosť a chamtivosť po majetkoch, no prídu aj dni, keď sa dá pomôcť, podarí sa

zohnať nejaké financie a spolu s poslancami dokážeme urobiť niečo, za čo príde pozitívna odozva. Máme rozrobené veci, ktoré by som rád dotiahol, lebo stáli už dosť úsilia. Pevne verím, že sa zmení situácia po parlamentných voľbách a vláda „veľkých detí“, ktoré vyrástli na internete, sa skončí. Čo sme to za štát, kde sa členovia vládnej koalície osočujú po sociálnych sieťach a tam riešia problémy? Verím, že v najbližších parlamentných voľbách si zvolíme osobnosti, ktoré nezapredajú Slovensko a budú myslieť aj na nás.

Mladí by sa mali pridať

Potešil by ma aj záujem mladšej generácie na aktivitách v obci. Nezáujem mládeže vidno aj v našich dobrovoľných zložkách. Občas počujem dobré názory mladých, no cítim ostych z ich strany, „čo by povedali ostatní, že sa tam tlačím a vymýšľam“. Je tu skostnatený názor že tí, čo niečo v obci robia, politikárčičia, ale je toto nezmysel. Keď tu chceme normálne žiť v peknom prostredí a dobre sa cítiť, nesmieme si závidieť a treba dokázať urobiť niečo jeden pre druhého. V Papradne máme veľa šikovných ľudí, ktorí majú dobré nápady a vedeli by ich aj realizovať. Netreba sa hanbiť prísť s návrhom a určite urobíme všetko pre to, aby sa dobrá vec podporila. Jasné, že sa nájdu chronickí kritici, ktorí každú aktivitu odsúdia, no u nás je podstatne viac tých, ktorí dobrú vec ocenia a podporia.

V závere vás srdečne pozývam na všetky obecné akcie a aj akcie, ktoré budú v pohostinských zariadeniach v obci. Prajem všetkým pevné zdravie, pohodu v pracovnom a rodinnom živote, ako aj dobrých susedov a spoluobčanov.

Ing. Roman Španihel

Práce v kultúrnom dome.

Štatistika za rok 2021

Počet obyvateľov k 31.12. 2020:

mužov	1 208
žien	1 192
	2 400

Počet obyvateľov k 31.12. 2021:

mužov	1 212
žien	1 171
	2 383

Počet narodených detí:

10 dievčat
10 chlapcov

Počet zomretých:

29 mužov
26 žien

Prišahovalo sa:

35 občanov

Odsťahovalo sa:

17 občanov

Úbytok obyvateľov: – 17

Matričné okienko

Svadby

22. 1.

Marko Davidovič
a Žaneta Tarožiková

29. 1.

Juraj Kardoš
a Jana Polomíková

* Víťame vás

Andrej Jelínek
Zuzana Šterdasová
Šimon Moravík
Olívia Jánošíková
Matej Moťovský
Olívia Bandúrová
Tamia Švecová
Kristína Heššová
Adam Badač
Samuel Belej

Zomreli

Agnesa Hykaníková (1933) 15. 12.
Helena Strašíková (1948) 25.12.
Daniela Harišová (1962) 23.12.
Kamila Belušiková (1943) 27.12.
Daniel Šramčík (1933) 31.12.
Albína Galková (1941) 7.1.
Alexander Grajcarík (1933) 15.1.
Marta Moravíková (1956) 18.1.
Vilma Palková (1939) 23.1.
Mária Lapúniková (1940) 24.1.
JUDr. Pavol Šumec (1952) 26.1.
Jozefa Danišková (1940) 1.2.
Mária Dubová (1937) 9.2.
Mária Gablíková (1956) 10.2.
Ľudmila Gáciková (1940) 22.2.
Albína Lališová (1938) 24.2.
Alžbeta Hanajíková (1931) 10.3.
Ing. Ján Portášik (1942) 14.3.
Stanislav Sučík (1932) 30.3.
Ján Holienčík (1959) 4.4.

Zberný dvor Papradno otváracie hodiny

Zimné obdobie

(od novembra do marca)

Pondelok	8.00 – 15.00
Utorok	8.00 – 15.00
Streda	8.00 – 15.00
Štvrtok	8.00 – 15.00
Piatok	8.00 – 15.00
Sobota	8.00 – 13.00

Letné obdobie

(od apríla do októbra)

Pondelok	zatvorené	15.00 – 17.30
Utorok	8.00 – 13.00	15.00 – 17.30
Streda	8.00 – 13.00	15.00 – 17.30
Štvrtok	8.00 – 13.00	15.00 – 17.30
Piatok	8.00 – 13.00	15.00 – 17.30
Sobota	8.00 – 13.00	

GARÁŽ

Pozývame do našej novootvorenej predajne Garáž v priestoroch starej materskej školy v Papradne č. 372. V našej ponuke nájdete široký sortiment pre vašich štvornohých miláčikov: autokozmetika, povinná výbava, oleje žiarovky, stierače, aditíva, vreckové dezinfekčné prostriedky, gurtne, prevádzkové kvapaliny, ochranné rukavice a iné.

Zároveň ponúkame možnosť objednania náhradných dielov.

Otváracie hodiny:	Pondelok – piatok	8.00 – 16.00
	Prestávka na obed:	14.30 – 15.00
	Sobota – nedeľa	zatvorené

V našej obci

BOLO

31. marca – 2. apríla

sa konal šiesty ročník zbierky Burza oblečenia, ktorá má nielen ekologický, ale aj dobročinný charakter.

10. apríla

Kvetná nedeľa. Po dvojročnej pauze si môžete kúpiť „mädovníky“ pri obecnom úrade.

BUDE

17. apríla

sa na Veľkonočnú nedeľu môžete vybrať na veľkonočný výstup na Holý vršok spolu s turistami z Papradna.

22. apríla

Deň Zeme môžu občania osláviť vyčistením prírody vo svojom okolí a okrem dobrého pocitu môžu získať milú pozornosť.

Pochovávanie basy

Napriek tomu, že kvôli nepriaznivej epidemiologickej situácii sa fašiangový sprievod masiek v obci nekonal, aspoň pochovanie basy sa uskutočnilo tradične. Novú vtipnú a dôstojnú scénu si opäť pripravili členovia FSK Podžiaran a za hojnej účasti domácich ju na štyridsať dní uložili k oddychu.

Natáčanie relácie na Kolibe v Papradne

Milovníci relácie S úsmevom po Slovensku, zbystrite pozornosť. V jednom z dielov tejto relácie budete môcť vidieť účinkujúcich pri príprave bryndzových halušiek u Hanky Beníkovej na Kolibe. A máte sa na čo tešiť! Veď uvidíte sami.

24. apríla

budú znieť v kinosále kultúrneho domu tóny heligoniek počas Stretnutia heligonkárov.

8. mája

o 15.00 Deň matiek v KD. Vystúpia deti z materskej školy, DFSK Podžiaranček, SZUŠ Stella, pobočka Papradno a FSK Podžiaran.

10. mája

členovia JDS z okresu Považská Bystrica sa v Papradne zúčastnia Pochodu slobody.

15. mája

stretnutie na Stratenci. Pietny akt kladenia vencov pri pamätníku Tri kríže na Stratenci.

11. jún

sa bude konať folklórny festival V srdci Javorníkvo.

Kniha Lotéria

V marci sa v našej škole uskutočnila aj autogramiáda. Pani spisovateľka Mária Gáboriková navštívila piatakov, ktorí minulý školský rok ilustrovali jej dielko Lotéria. Deti si priniesli svoje knižky, ktoré dostali darom od pána starostu. Pani Gáboriková im napísala milé venovanie, spoločne sa pofotili, porozprávali. Krajšie sme ani nemohli osláviť Mesiac knihy... Pani spisovateľka nám prečítala báseň, ktorú z vďaky a lásky napísala len pre nás. Ďakujeme za vašu ochotu a milú návštevu, pani Gáboriková, a tešíme sa nabudúce!

Vážený pán starosta!
V mene veľkých priateľov by sme sa Vám chceli veľmi pekne poďakovať. Naše veľké ĎAKUJEM páni v prvom rade Vám za to, že ste naše knižky navždy uložili do krásnej knihy. Škafi sme sa tak súčasťou pekného diela našej dráhy pani Gáborikovej. Týmto sa chceme poďakovať aj pani spisovateľke, že sme sa mohli podieľať na jej pekných prácach. Ďakujeme vo vďaka a tešíme sa na Vašu úspešnosť vo Vašej práci. ♥

Bedková ☺

Kadavčíková ☺

Bulík ☺

M. Durdík ☺

M. Čučník ☺

Čiamporová ☺

Benjamin Gugh ☺

Lebošian J. ☺

Čiamporová J. ☺

Pa. Choránová ☺

Eva Horáčiková ☺

Čedová Alžbeta ☺

Klára Čučková ☺

Beľka Barančíková ☺

Samuel Humník ☺

Trnák ☺

Gugh #2

Moravík ☺

Kromádka ☺

Červeník ☺

Rečka ☺

Jaroslava Černa ☺

S veľkým poďakovaním sa pripájam k žiakom 5. ročníka a ďakujem pánovi starostovi, vedeniu obce a Základnej školy Papradno, ktorí nám výrazne pomohli pri tvorbe spoločnej detskej knižičky Lotéria.
Autorka knihy Mária Gáboriková

Najstarší zaočkovaný

Pravdepodobne posledné očkovanie na ochorenie COVID-19 sa v Kultúrnom dome v Papradne uskutočnilo 28. 1. 2022. Zorgani-

zovalo sa vďaka úzkej spolupráci s Nemocnicou s poliklinikou v Považskej Bystrici a zaočkovať sa mohli občania z celej Papradnianskej doliny. Spolu sa zaočkovalo takmer 70 ľudí a najstarší mal 97 rokov, pričom išlo o jeho prvú dávku. Zaočkovať sa dal kvôli tomu, lebo potreboval potvrdenie k návšteve lekárov. – Do deväťdesiatky to bolo vynikajúce, - priblížil Karol Jurdík z Brvnišťa, ktorý doktora navštevovať takmer nepotreboval. Lieky užíva iba na tlak a arytmiu. – Bola chudoba, žiadne masá. Iba zemiak, kapusta. A narobili sme sa bárkoľko, - prezrádza tajomstvo dobrého zdravia pán Karol.

Duchovné slovo

Milí čitatelia, drahí bratia a sestry, vážení spoluobčania!

Počas pôstneho obdobia sa pripravujeme na slávenie Veľkej noci. Veľká noc je najväčším kresťanským sviatkom. Je to obdobie, kedy nás Boh vyzýva konať. Začína Ježišovým utrpením a pokračuje našimi životmi. Pokračuje dodnes.

Ježiš bol spočiatku považovaný za zanieteneho kazateľa. Porovnávali ho s Jánom Krstiteľom. Jeho kázne hlboko zasahovali ľudí. Nebál sa karhať a napomínať. A to hocikoho. Kritiku si vyslúžili nielen ľudia, ale aj kňazi. Mohli by sme povedať, čo na srdci, to na jazyku. A to mnohým robilo problémy, nechceli ho počúvať. Zároveň Ježiš vyvolával vo svojej dobe veľkú pozornosť – robil zázraky a odpúšťal hriechy. Niečo, čo môže robiť iba Boh. Ako je možné, že má túto božskú moc? Nemôže to byť len obyčajný kazateľ, človek.

Ježiša zajali

Kajfáša a iných zákonníkov tej doby Ježiš provokoval. Potom sa však stalo niečo závažné. Ježiš vstupuje do Jeruzalema a ľudia ho oslavujú. A to ich vystrašilo. V tom čase Židia oslavovali veľký sviatok – Paschu. Pripomínali si ten čas, kedy boli otrokmi v Egypte, kedy ich Mojžiš na príkaz Boha vyslobodil z rúk faraóna. A zrazu je tu Ježiš. Nemajú ľudia myslieť na to, čo Boh pre ich národ urobil? Nie, oni oslavujú Ježiša! Farizeji sa rozhodli konať. Ježiša zajali. Ježišove slová prekrúcajú, nik sa ho nezastane. Komu však Ježiš tak prekážal? Evanjelii nám podávajú správu o jeho procese – podľa Jána ho odsúdili tí, ktorí slúžili v chráme. Marek zväčšuje okruh na zástup ľudí, ktorí si žiadali oslobodiť zločincov. Matúš hovorí o celom národe aj o jeho blízkych – Judášovi a Petrovi. Každý jeden bol vinný: ľudia, kňazi a ich pomocníci, vzdelaní ľudia (zákonníci, učitelia), Ježišovi blízki. Jeho priateľ Judáš ho zrádza. Jeho najlepší priateľ Peter sa robí, že ho nepozná. Všetci dávajú od neho ruky preč. Vinní sú aj tí, ktorí nič neurobia. Na omši sa počas ľútosti vyznáваме zo zanedbávania dobrého – veď keď zostanem ticho, nehreším. Koľkokrát počujem, ako iného lynčujú svojimi slovami? Koľkokrát to radšej prepočujem, veď čo s tým mám? Je to sloboda slova – nech si hovoria. Veď ja som nič zlé proti nemu nepo-

vedal. To ten druhý. Nakoniec to aj tak otočia proti mne. Radšej zostanem ticho. V čom sme od Petra iní?

Ježiš sa dostáva pred Piláta, ktorého ubezpečuje, že jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta, on prišiel len vydať svedectvo o pravde. Ťažké to slová. Čo je pravda? Pravda sa dá prekrúcať. Čo keď sa cisár dopočuje niečo iné: že neodsúdil buriča, ktorý si nárokuje na jeho trón? Čo keď si cisár bude myslieť, že ho neodsúdil preto, že on sám chce jeho trón? Pilát sa zľakne. Vytvorí pascu – rozsudok necháva na ľuďoch, zahrá sa na nechápavého. Veď on ho nechce zabiť, to ľudia. To najjednoduchšie, čo môžeme urobiť – vinu preniesť na iného. To nie ja, to on! Dva typy ľudí – buď sa správame ako Peter, alebo ako Pilát. Buď sme ticho, alebo to hodíme na iného. Ježiš nezomrel len kvôli Petrovi, Pilátovi alebo iným. Aj kvôli nám. Neodlišujeme sa od ľudí tej doby. Stávame sa Ježišovými žalobcami.

Odsúdený a mučený

Ježiš je odsúdený a kruto mučený. Podľa Turínskeho plátna dostáva asi 120 rán bičom, ktorý je zakončenými malými železnými drápmi. Rimania vedeli, že 30 rán je smrteľných. Ježiš však dostal omnoho viac. Ako Boho-človek to dokázal vydržať. Ale ako človek veľmi trpel. Bičovali ho dvaja vojaci. Jeho telo napli o stĺp, aby sa mu železné drápy lepšie zaryli do mäsa. Keď vládze, prečo mu nenaložiť ešte viac? Keď trpí, nech trpí poriadne. Nech to stojí za to. Ďalší typ ľudí, ktorých môžeme stretnúť aj dnes. Nevadí, že sa trápi, ešte stojí, skúsme, koľko vydrží. Ježiš má krvácajúce rany. Je celý dotrhaný. Oblečie sa mu prílepí o skrvené telo. Berie kríž na seba. Je uvavený: celú noc nespál, lebo sa trápil – vedel, čo ho čaká. Pri ceste na Golgotu padá. Jeho mučiteľia

prinútia istého Šimona z Cyrény, ktorý ide z poľa, aby mu pomohol niesť kríž. Ten veľmi nechotne pomáha Ježišovi. Čo s tým má? On má iné starosti – ide z poľa. Je unavený, pracuje, aby uživil svoju rodinu, a ešte sa musí zdržiavať pri nejakom zločincovi! Zločincovi pomáhať! Kto to kedy videl! Je rozhorčený. Tiež nám to nič nepripomína? Prečo pomáhať ľuďom, ktorých považujeme za zlých? Oni si za to môžu. Tak nech si svoje problémy riešia sami. Aj my máme predsa veľa práce.

Ježiš navyiac nič nevidí. Trňová koruna spôsobila, že krv mu zaslepuje oči. Všetci naokolo ho oplývajú, posmieľajú sa mu, nadávajú mu. Psychicky a ani fyzicky nevládze. Ďalšiu bolesť mu spôsobuje, že jeho matka vidí, ako trpí. Chce upokojiť plačúce ženy, ale nedarí sa mu. Ako by aj mohol? Žiadna matka, ktorá miluje svoje dieťa a vidí ho trpieť, by predsa nezostala pokojná. A to Ježiša bolí. Stretáva Veroniku. Tá jediná sa odvážila vystúpiť z davu a poutierať mu tvár. Nech si iní hovoria, čo chcú! Odvážne mladé dievča. Nebola veľmi vzdelaná, nebola ani veľmi vážna. Obyčajné jednoduché dievča. Kde boli tí, ktorých uzdravil? U ktorých večeral? S ktorými všade chodil? Keď pomáhal, každý ho poznal. Keď ho odsúdili, nik ho nepozná. Najskôr oslavovaný, teraz nenávidený.

Ukrižovanie

Vojaci mu drsne strhávajú šaty. Potom mu natáhajú ruky a nohy, aby ho mohli ukrižovať. Bez citu. Veď zomrie. Umierajúci človek si už nezaslúži pozornosť. Je opísaný. Tu sa stretávame s ďalším typom ľudí. Keď niekoho potrebujeme, preťahujeme mu popod nos medové motúzy. Keď už ho nepotrebujeme, ani ho nepozdravíme. Koľkí ľudia nám pomohli a my nie sme schopní ich neskôr pozdraviť? Keď sú naši rodičia chorí a starí, prideme ich pozrieť? Rodičia sa o nás starajú celý život, dávajú nám všetko, čo potrebujeme. Keď zostarnú, čo urobíme? Vrátime im pozornosť? Ja nemôžem, pracujem – zničený Ježiš takto nerozmýšľa. Celé telo ho bolí, ale snaží sa upokojiť svoju matku. Ježiš je smädny, lebo je vysilený. Stratil veľa krvi. Vojaci majú príležitosť na ďalší zo svojich žartíkov – dávajú mu piť ocot. Prečo nie? Veď je to len vtíp. Máme byť predsa veselí ľudia. Koľko vtípkov si robíme na úkor utrpenia iných?

Odpustenie je milosť, dar

Nakoniec Ježiš zveruje svoju matku Jánovi. Aj pri svojom utrpení myslí na iných. Ostatným odpúšťa hriechy. Nevyčíta im ich správanie. Odpúšťa im. Prečo? Odpustenie je milosť – je to dar, ktorý si vzhľadom na naše hriechy nezaslúžime. Ježiš Kristus nám však dáva druhú šancu! Ak nám Ježiš dal druhú šancu, hoci kvôli nám veľmi trpel, prečo toho nie sme schopní aj my? Ak druhému odpustíme, dáme mu možnosť, aby sa zmenil. Bez odpustenia by pokračoval v tom, čo robil zle. Odpustenie vždy človeka hlboko zasiahne. Prečo teda neodpustiť? Chceme, aby zlo pokračovalo, alebo chceme zmeniť veci? Práve tu pod krížom Boh dokazuje svoju lásku k človeku. Dokazuje, nehovorí.

Nie je koniec

Ukrižovaním to všetko neskončilo. Vieme, že na tretí deň vstal z mŕtvych. 40 dní sa zjavoval nebesníkom. Potom vystúpil na nebesia. Tým to stále nekončí. Židia slávil 50 dní po Pasche Šavuot, Sviatok týždňov. Pripomínali si zoslanie Tóry na hore Sinaj. Je to jeden z troch najväčších sviatkov. Pripomínali si obdobie na púšti, Mojžiša, zoslanie Tóry. Učeníci sa spolu s Pannou Máriou modlia, pričom na nich zostúpi Duch Svätý. Ducha Svätého dostávajú aj pohanovia, čo sú na námestí. My si tento sviatok pripomíname ako Turíce – deň zoslania Ducha Svätého. Tu sa rodí Cirkev. Tu nám svoje poslanstvo zjavuje Ježiš Kristus. Dary Ducha Svätého dostávame preto, aby sme šíрили Ježišov odkaz lásky ďalej. Dary slúžia Cirkvi. Nedostávame ich pre seba. To pochopil ako prvý Peter. Tu sa veľkonočné sviatky nekončia. Práve tu sa začína naše poslanie, tu nás žiada Ježiš Kristus pokračovať. Ako sa zachováme? Budeme plakať, budeme to ignorovať alebo sa vzdáme ako Judáš? Judáš bol náboženský fanatik, nezvládol to, obesil sa, lebo to nedopadlo tak, ako chcel. Pýcha. Peter sa však zmenil a začal ohlasovať evanjelium aj pohanom. Ježiš Kristus každého jedného z nás volá, aby sme ho nasledovali: konali pokánie, robili skutky telesného a duchovného milosrdenstva, dávali dobrý príklad.

Modlím sa za vás a vyprosujem vám odvahu a silu sv. Veroniky, Máriinu lásku znášať utrpenie, Jánovu vytrvalosť zostať s Ježišom až do konca a Petrovu rozvážnosť všetko zmeniť a ohlasovať Krista.

Mgr. Martin Hruška, farár

Prežívame radosť i smútok

Dávno sa mi tak ťažko nepísali tieto riadky. Na jednej strane sa teším, čo všetko sa nám podarilo zrealizovať, na druhej som smutná z toho, že sme sa museli rozlúčiť s toľkými našimi členmi. Aj keď viem, že pozemská púť každého z nás raz skončí, ťažko je sa s tým zmieriť. Ale pri všetkom, čo robíme, stále na nich spomíname. Zažili sme spolu krásne veci, na ktoré sa nedá zabudnúť. Nedá sa zabudnúť ani na Vianoce. Určite nie na polnočnú omšu, kde sme si s chuťou odušu zapievali. A keďže vianočný koncert Od Betléma ňedafeko sa už dva roky nekonal, urobili sme si ho spolu s pánikom a veriacimi po odslúžení svätej omše.

Keby som mala tak v skratke napísať, čo všetko sme stihli, tak poviem: nahrávanie, nahrávanie a ešte raz nahrávanie (a to som ešte asi málokedy toto slovo použila). Za tieto tri mesiace sme nahrali vianočný koncert Pri hornej dolíne, ktorý počas Vianoc vysielala TV Považie. Na Kolibe sme pre RTVS natáčali reláciu S úsmevom po Slovensku, pre Folklorika TV reláciu Dedovizeň. Som veľmi vďačná režisérke Lucii Pacek Halmovej, že jej kroky opäť viedli do Papradna, aby natočila krásny dokument so Štefanom Melišom, ktorý porozprával o mátochách, a výborné pupáky upiekla Ema Šmulíková. A taký krátky vstup sa nám podaril aj s Božkom, Izom a deťmi Romankom Váchalíkom, Hankou a Terezkou Balušíkovými a Margarétkou, dcérou pani režisérky, ktorá zbožňuje príbehy pána Meliša. Už teraz sa teším na krásnu reláciu, ktorá by mala byť odvysielaná niekedy v máji. Opäť sa chceme poďakovať Karolovi Bašovi a jeho bratovi, že nám prepožičali svoju dreveničku, aby nahrávanie malo tú pravú atmosféru.

Okrem toho ste nás mohli vidieť v Kapure. Či už celú skupinu, alebo mňa s Paťom a Romanom Bienikom. Som veľmi rada, že tie naše „cahavé“ majú priaznivcov nielen u nás v Papradne. Aby toho nebolo málo, čaká nás ešte jedno nahrávanie pre časopis Slovenka, kde by chceli zachytiť zvyky okolo Veľkej noci. Je toho naozaj požehnané, ale aspoň sa na to naše Papradno, krásne piesne a zvyky či ľudí ne-

zabudne.

A predsa ešte spomeniem jedno nahrávanie. Trocha iné ako tie predchádzajúce, ale hádam také, čo poteší nás všetkých. Lebo nielen „cahavé“ sú u nás iné ako na celom Slovensku. Výnimočnosť viachlasného spevu a iné melódie piesní sa u nás preniesli aj do kostola. Rozhodli sme sa teda, že by sa patrilo uchovať pre ďalšie generácie aj tie. Ak Pán Boh dá, vznikne tento rok nové CD s, ako sme to tak zjednodušene povedali, „koscelovými pesničkami“. Vybrali sme staršie, ale aj novšie. Také, ktoré najradšej spievame, ktoré sa viažu k Papradnu. Sami sa tešíme na výsledok. A kedy by malo CD uzrieť svetlo sveta? Ak všetko pôjde tak, ako treba, nové CD uvidíme do života na jánskom festivale V srdci Javorníkvo, ktoré bude tento rok 11. júna 2022. Všetkých vás srdečne pozývame, aby sme spoločne oslávili 40 rokov našej – vašej folklórnej skupiny Podžiaran.

Tento rok máme aj viacerých, čo okružle narodeniny oslavujú. Radi by sme ešte raz poblahoželali Dare Hikaníckovej ku krásnemu životnému jubileu, ktoré oslávila v marci, aby len bola zdravá a ten svoj úžasný talent rozdávala nám všetkým ešte dlhé roky.

Aj keď máme radosť zo všeličoho, je nám veľmi smutno, že sme

sa za mesiac rozlúčili s tromi nezabudnuteľnými členmi Podžiaranu. S Ferkom Šibíkom, ktorý poznal aspoň 1000 piesní a ďalšie mal napísané. Vždy pomohol, dalo sa na neho spoľahnúť. S heligónkou tvorili nerozlučnú dvojicu. Radi sme sa navzájom podpíchovali, robili si srandy. A naozaj sa raz stalo, že keď začal v Štiavniku spievať, poistky vyhodilo. Isto to bola len náhoda, ale radi sme to pripisovali jemu. Rozlúčili sme sa aj s našou Betkou. Nezabudnuteľnou rozprá-

vačkou. Všetci sme čakali, kedy vyjde na javisko. Ešte sme ju len zbadali, už sme sa smiali. Sme radi, že s nami ešte bola v lete na guláši, ale aj na členskej schôdzi. Ako inak, vždy nás niečím veselým počastovala. Dokonca nám dala aj texty z pochovávania basy, ktoré mali niekedy v roku 1994. A tak sme ich tento rok zapracovali do tých našich.

Rozlúčili sme sa aj s Milanom Kľudajom.

Slávenie Veľkej noci 2022 vo farskom kostole v Papradne a filiálnom kostole v Brvništi

10. apríla 2022

Nedeľa utrpenia Pána – Kvetná nedeľa

Papradno	7.30 a 10.30 h
Križová cesta	14.00 h
Brvnište	9.00 h
Križová cesta	14.00 h

14. apríla 2022

Zelený štvrtok – pamiatka ustanovenia Sviatosti Eucharistie a kňazstva

Papradno	18.30 h
Brvnište	17.00 h

15. apríla 2022

Veľký piatok – deň prisneho pôstu

Papradno	17.00 h
Brvnište	15.00 h
Križová cesta	
ulicami Papradna	9.00 h

16. apríla 2022

Biela sobota – Vigília Kristovho zmŕtvychvstania

Papradno	19.00 h
Poklona pri Božom hrobe	
Papradno	8.00 – 18.30 h
Brvnište	8.30 – 18.00 h

17. apríla

Veľkonočná nedeľa

Papradno	7.30 a 10.30 h
Brvnište	9.00 h

18. apríla

Veľkonočný pondelok

Papradno	7.30 h
Brvnište	9.00 h

O Podžiarane a Papradne hovoril všade, kam šiel. Bol chlapom s veľkým srdcom, vždy s dobrou náladou a úsmevom na perách, aj keď mal mnohé trápenia. Bol oporou svojej rodine. Aj na naše oči myslel, keď nám „očianku“ spod Rozkvetu nosil. Už teraz nám všetkým chýbajú. Navždy zostanú v našich srdciach.

Lenka Jandušíková

Javornický originál

Značka regionálny produkt Javornický originál bola založená za účelom podpory podnikania a rozvoja cestovného ruchu na území okresov Púchov, Považská Bystrica a Vsetín. Označuje kvalitné a miestne remeselné výrobky, potravinárske produkty, ubytovanie, stravovanie a služby, ktoré sú výsledkom práce našich obyvateľov.

Úlohou značky je reprezentovať kvalitu regiónu, jeho ľudí, kultúru, tradície a pozitívny vzťah k životnému prostrediu, a hlavne podporiť predaj regionálnych produktov od miestnych producentov, ktoré sú jedinečné vo vzťahu k regiónu.

Projekt je realizovaný ako spolupráca Regionálnej rozvojovej agentúry Púchov a Regionálnej rozvojovej agentúry Východní Moravy. Financovaný je z Programu INTERREG CZ-SK. Nezabudnite si stiahnuť MO-BILNÚ APLIKÁCIU použitím čiarového kódu.

Alebo vyhľadáním v mobilnom obchode s názvom: Javornický originál.

K dispozícii je aj webová verzia: www.javornicke.eu

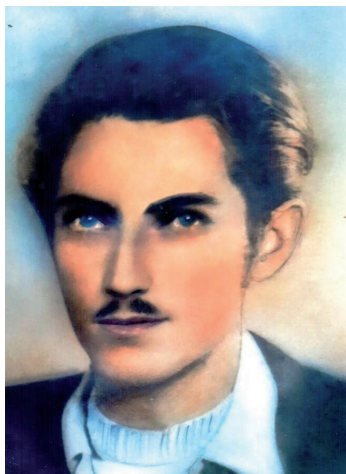
Najznámejšie rody v Papradne

Strašík

Tento rod v Papradne je starý. Siahá až pred rok 1770, lebo už v tomto roku sa medzi poddanými spomína Štefan Straško. Neskôr, po roku 1780 Strašík Jano a Stracho Jano, čo je asi ten istý. V roku 1855 je zapísané: v dome č. 175 býva Leopold Strašík, v dome č. 193 Adam Strašík a v dome č. 231 Martin Strašík. V roku 1874 sa spomínajú: Štefan a Ján Strašík; Ján, Jozef a František Strašík; v Túlajoviech hoštáku Štefan, Martin a Filip Strašík. V roku 1855 nájdeme ešte aj Straška – Šamaja.

Toto priezvisko patrilo v našej obci medzi najrozšírenejšie. Preto malo aj prezývky – Opolda, Vojačik, Kapsínek a iné. Jedna letná osada v Medvedzí sa nazýva Vojakovci – U Vojakov. Leopold Strašík v roku 1849 bol miestnym notáriusom a niektorí Strašíkovci boli v obecnej rade. Z tohto rodu mala naša obec aj niekoľko richtárov. V rokoch 1756, 1757 to bol Ján Strašík, v roku 1772 Ján Strašík a v roku 1819 Ján Strašík. Leopold Strašík Opolda v medzivojnovom období, v rokoch 1918 – 1941, skladal básne, ktoré uverejňoval v kalendári Tatra banky. (Podľa Š. Meliša)

V Papradne žili viaceré rodiny Strašíkovcov. Väčšinou to boli rodiny početné, a preto aj toto meno patrilo k najrozšírenejším. V súčasnej dobe je s týmto priezviskom na trvalý pobyt u nás prihlásených **28 osôb**. Budeme sa venovať predovšetkým tým, ktorí aj dnes s týmto menom v Papradne žijú, prípadne si ich ešte pamätáme. Bol to už spomenutý Leopold Strašík, podľa ktorého celá rodina aj jeho potomkovia dostali prímenie Opolda. Patril k Vojačikovcom, lebo aj letnú osadu v Komjatnóm, kde rodina báčovala, pomenovali Vojakovce. Leopold Strašík okrem toho, že písal básne, bol svojráznou osobou. Mal fúzy a bradu, v zime sa kúpaval v prierubni a vraj počas jazdy na bicykli čítaval noviny. Bol trikrát ženatý a mal štyri deti: Efrena, Longína, Anežku a Rudolfa. Longín sa oženil do Štiavnika a Efren s Anežkou zomreli slobodní a bezdetní. V Papradne zostali len potomkovia Rudolfa a Uršuly Suranovej – Anna, Ladislav, Ján a Štefánia. Ďalšie Rudolfove deti – Stanislav, Anastázia a Marta žijú mimo. Ladislav a Ján zomreli nedávno, v roku

Jozef Strašík – Škopový

2019 a 2021, a Štefánia v roku 2015. Dnes žije v Papradne už len slobodná Anna a Mária, dcéra po Štefánii.

Ďalším Strašíkom Vojačikom, ktorý žil v Papradne, bol Augustín Strašík, nar. v roku 1882. Zomrel krátko po návrate z Ameriky v roku 1928. Augustín a Uršula Ľapaciková mali päť detí – Augustína, Jána, Jozefa, Pavla a Paulínu. Pavol sa oženil do Štiavnika, Paulína do Marikovej a odtiaľ odišla do Čiech. Augustín, Ján a Jozef zostali v Papradne. Augustín s manž. Ľudmilou bývali na Záhradách. Z ich dvoch detí Vojto zomrel a Anna žije v Pov. Bystrici. Ján, ktorý bol v rokoch 1960 – 1964 predsedom MNV, mal s manž. Helenou Hojdikovou dcéry Emíliu a Martu a synov Jána a Juraja. Žijú mimo Papradna (Juraj zomrel) a ich RD v Luhoch dávno zmenil majiteľa. Z tejto, pôvodne širokej rodiny po Augustínovi Strašíkovi a Uršule Ľapacikovej, žijú dnes v Papradne len dvaja Jozefovi synovia, Miroslav a Pavol. Jozef (1924 – 1963) zomrel pomerne mladý. S manž. Kristínou Hrebíčkovou mali osem detí – Jozefa, Milana, Antona, Ivana, Sidóniu, Petra, Pavla a Miroslava. Okrem Pavla a Miroslava žijú ostatní na rôznych miestach Slovenska i Čiech. Títo Strašíkovci mali aj prezývku Škopovci.

Bratia Albert (Beto) a Alexander patrili ku Strašíkom – Kapsíncom. Ich rodičmi boli Štefan a Barbora Trnčíková. Alexander (1918 – 1999) a Emília Kompaníková vychovali troch synov – Ladislava, Františka a Jozefa. Ani jeden nezostal v Papradne. Alexandra si pamätáme ako aktívneho a dlhoročného člena Červeného kríža. Albert (1930 – 2018) a Matilda Holienčíko-

vá mali len dcéru Martu a syna Milana. Marta je v Pov. Bystrici, ale Milanova rodina - manželka, vydaté dcéry a syn Tomáš aj so svojou rodinou bývajú v Papradne. Ostatných Strašíkovcov spomenieme len stručne. Rodina po Michalovi Strašíkovi Fajkárovi a Antónii Kvasnicovej žije pod Holým vrškom. Na Záhradách býva Pavol Strašík s Vierou Sliovníkovou a synom, ich druhý syn Erik zomrel v roku 2016. V Domove žije Mária (r. Balušiková), vdova po Gejzovi Strašíkovi, ktorý bol synom Františka a Kataríny Brhlíkovej. V RD po Márii a Gejzovi zostala len dcéra Alena, slob. syn Milan (Zlatko) zomrel v roku 2015. Ďalšou vdovou, ktorá žije v Papradne, je vyše 90-ročná Anna Strašíková. Býva pri predajni COOP Jednota (bývalý Diskont). Po Štefanovi Strašíkovi a Filoméne Knapovej žijú v Papradne vydaté dcéry a slobodný Peter, prezývaný Šichmánek. Štefanov brat Milan a Celestína Janičiková mali len syna Milana. Rodičia Štefana a Milana, Vendelín Strašík a Anna Hrnčíková, mali okrem nich ešte Ilonu, Františka, Rozáliu a Vilmu. K tým, ktorí zomreli nedávno, patrí slob. Helena Strašíková (1948 – 2021) a Štefan Strašík (1922 – 2020). Štefan sa dožil požeňnaného veku, pričom od roku 2004, kedy zomrela jeho manželka, Helena Hrnčíková, býval sám. Syn Michal žije mimo, dcéra Henena, v. Hromadíková, v Papradne.

zlava Fero Bundzík, vpravo Ivan Sučík

Sučík

Sučíkovci sú tiež starý rod. A v minulosti početnejší ako dnes. V roku 1770 žili u nás tieto sedliacke rodiny: Ján Sučík, Ondrej Sučík, Juraj Sučík, Martin Sučík a Michal Sučík. V roku 1780 sa spomínajú traja: Martin Sučík, Juro Sučík a Mikuláš Sučík. V roku 1855 je zapísaných až šesť rodín v týchto domoch: č. 216 Benedikt Sučík, č. 217 Miesier Sučík (Miesierik je tiež priezvisko, čiže vetva rodu Sučík), č. 241 Jakub Sučík, č. 248 Ján Sučík, č. 249 Jozef Sučík a č. 251 Ondrej Sučík Zreničík. V roku 1874 v Túlajoviech hoštáku bývali Leopold Sučík a Mária Sučíková. Sučíkovci žijú u nás dodnes a k ich prezývkam patril napr. Nandiš. Známy je príbeh so Sučíkom – Škerikom z Brvnišťa, ktorý záhadne zmizol. Jeho vražda (asi v roku 1955) nebola nikdy objasnená.

Podľa spomienok starších ľudí meno Š u k o – Šukovci, boli prv Sučíkovci. Zmena sa udiala po roku 1800. Známy je Leopold Šuko, ktorý bol členom obecnej rady. V roku 1855 býval v dome č. 248. Zobral si za ženu Máriu Šamajovú – Húdkovú z košiarkeho mlyna. Za výplatok z mlyna si kúpil veľa rolí. V roku 1874 je zapísané, že v Tulajoviech hoštáku býva Šuko – Baláz a v Košťaloviech hoštáku Šuko Jozef a Mária. Dnes sa toto meno z Papradna vytratilo a Šukovci sa presťahovali do Brvnišťa a do Považskej Bystrice. (Podľa Š. Meliša)

V súčasnej dobe žijú v Papradne len dve rodiny Sučíkovcov,

Mária Sučíková, rod. Beníková po Vendelínovi a Jurajovi. Vendelín Sučík (1897 – 1969) a Agneša Klabníková mali troch synov – Stanislava, Štefana a Jozefa. Štefan zomrel dávno, Jozef sa odsťahoval. Stanislav zomrel iba nedávno. Deti ktoré mal Alžbetou Michelovou žijú v Papradne. Tá zomrela v roku 2018 a ešte predtým, roku 2017 zomrel ich syn Jaroslav. Juraj Sučík (1893 – 1970) a Mária Beníková vychovali dve dcéry – Evu a Irenu a dvoch synov – Ivana a Jozefa. Ivan zomrel slobodný a bezdetný v roku 2017 a Jozef v roku 2019. Po Jozefovi zostala v Papradne manž. Slávka Grbálová, syn Jozef s rodinou a dcéra v. Španihelová. Druhá dcéra je vydatá v Stupnom. V nedávnej minulosti žila v Papradne ešte aj rodina Andreja Sučíka a Justíny Badačovej. Deti – Milan, Ivan a Marta sa odsťahovali a RD predali. Niektorí si možno ešte pamätajú Terezu Sučíkovú (Baltizku), ktorá žila sama so synom Františkom. Syn sa oženil o Pov. Bystrice a Tereza zomrela v roku 1977. Ich dom je už zbúraný.

Šamaj

Tento rod patrí v Papradne k najrozšírenejším a je jeden z najstarších. Jeho korene siahajú až k roku 1600. V roku 1770 sú medzi poddanými sedliakmi zapísaní: Ján Šamaik, Juraj Šamaik, Martin Šamaik a Štefan Šamaik. Dvaja príslušníci z tohto rodu sa dožili 100 rokov. Juraj Šamaj, ktorý zomrel v roku 1809, sa dožil až 106 rokov. Šamaj, ktorý zomrel v roku 1761, mal 100 rokov. Narodil sa teda ešte v roku 1661.

V roku 1780 sú zapísaní: Štefan Šamajík, Juro Šamajík, Jano Šamajík a Martin Šamajík. Rok 1855 nám v súpise domov zachoval tieto mená: dom č. 238 Šamaj Mathis, č. 239 Šamaj Ján Mrňač, č. 414 Šamaj Juraj a Jozef, č. 415 Šamaj Martin

Stracho, č. 416 Šamaj Štefan Kurciník a č. 417 Šamaj Ján Žabíneč. V roku 1874 sú tieto zápisy: v Diškoviech grunte Šamaj Ján Knapo a Šamaj Ondrej, v Ivanoviech grunte Šamaj Peter a Šamaj Jozef, v Tomášoviech grunte Šamaj Ján a Šamaj Šimon a Ján, v Hodoňoviech hoštáku Šamaj Ignác, v Bartkoviech hoštáku Šamaj Ján Mrňač, v Košťaloviech hoštáku Šamaj Peter a Šamaj Jozef, Jaksoviech hoštáku Šamajová Bara.

Najviac Šamajovcov bolo v osade Křížef. Zakladateľom tejto osady za čias valašskej kolonizácie okolo roku 1700 bol Šamaj. Preto aj dostala meno Šamajoviech hošták. V roku 1874 sú v tomto hoštáku zapísaní: Šamaj Florián, Šamaj Jozef, Šamaj Šimon, Šamaj Pavel, Šamaj Strašík Šimon, Šamajová Tereza, Šamaj Peter, Šamaj Ján a Šamaj Pavel. Les pod Javorníkom (nad Bednárom) dostal meno Šamajka podľa jeho majiteľov. Šamajovci sa usadili najprv v osade Křížef a odtiaľ sa rozšírili do mnohých gruntov a hoštákov. Dostali sa aj do Brvnišťa, Jasenice, Pov. Bystrice a iných obcí. Aj priezvisko Čamaj v Stupnom má iste pôvod v Papradne. Pretože je tento rod dodnes veľmi rozšírený, pre lepšie poznanie a orientáciu majú Šamajovci mnoho prezývok: Ugo, Francoš, Kurciník – Kurcina, Janščík, Pado, Žabíneč, Húdek, Bednárik, Kadas, Jurigáč, Pavligáč, Jožigáč, Janigáč, Franigáč, Baštkulíneč a iné.

Podľa starej povesti Šamaj, ktorý býval na Křížli, mal kedysi dávno styky so zbojníkmi. Chcel s nimi vychádzať dobre, a aby sa mu nepomstili, občas im dal či už ovce, jalovicu, alebo teliatko na guláš. Všetko zadarmo a za to mu zbojníci zanechali hrniec zlatých peňazí, zakopaný kdesi blízko Křížle. Za tento poklad dal Šamaj postaviť pre svojich synov tri mlyny. Janskovie mlyn v dedine dostal syn Jano, preto ho nazvali Janščík. Mlyn na Košiaroch pripadol druhému synovi a ten dostal prezývku Šamaj – Húdek. Mlyn postavený pod Křížľou dostal tretí syn František, ktorého nazvali Francošom. V týchto troch Šamajoviech mlynoch na rieke Papradnianke sa mlelo v 19. storočí, ba ešte aj v storočí minulom. Potom postupne zanikli. Najprv mlyn pod Křížľou a potom Janskovie, Húdkovie mlyn na Košiaroch bol v prevádzke ešte za čias Prvej slovenskej republiky, ba i po roku 1945. (Podľa Š. Meliša)

Meno Šamaj sa nachádza už v

prvých urbároch Bytčianskeho panstva. V roku 1607 je medzi želiarmi zapísaný Melchior Shamay a v roku 1619 znova Melchior Ssamay, pravdepodobne ten istý. Meno Šamaj nájdeme aj v celokrajinnom súpise obyvateľstva, ktorý sa robil v rokoch 1715 – 1720. Tu sú zapísaní: Martin Šamajík, Ján Šamajík a Juraj Šamajovič. Toto meno bolo v minulosti u nás veľmi rozšírené, podľa Š. Meliša najviac. Dnes je s týmto menom v Papradne na trvalý pobyt prihlásených **43 osôb**. Keďže sme si netrúfali zmapovať všetky rodiny Šamajovcov, pomohla nám E. Šamajová – Počiatková, ktorá pochádza z Křížle. Jej rodokmeň Šamajov z Křížle po roku 1800 je v osobitnom príspevku.

Magda a Ambro Balušíkovci

Šamajovci na Křížli, rodokmeň po roku 1800

Šamaj Martin, zapísaný ako Samaik, sa narodil pred rokom 1800. V roku 1828 sa oženil s Annou Baštekovou, s ktorou mal syna Jána (1829 – 1888). Svadba Jána a Anny Kaníkovej z Brvnišťa sa konala v roku 1859. Manželom sa narodilo šesť detí – František, Ján, Štefan, Mária, Ondrej a Jozef.

František (1859 – 1912) sa oženil dvakrát. Prvou manž. bola Majčíniková, druhou Fujašová. Mal tieto deti: Františka (Fako), Margitu, Máriu a Marínu. Františkove deti, syn Karol a tri dcéry, žili v Papradne. Dve dcéry zostali slobodné, tretia Alžbeta sa vydala za Danišku. Margita, v. Husaríková, mala päť synov. Z nich len František s manž. Annou Belušíkovou zostali v Papradne. Mária, v. Bakalíková, jej syn Ján s manž. a dcérou bývali na Křížli, nejaký čas na Dolniakoch a odtiaľ sa vrátili do Papradna. Jána si pamätáme ako vodiča autobusu. Prvým manželom Maríny bol František Macháč z Grúnika. Ich syn, tiež František, zostal žiť na Grúniku aj potom, ako sa oženil. Keď sa Marínin prvý muž nevrátil z vojny, vydala sa druhýkrát za Vicena, tiež Macháča. Spolu mali dve dcéry, Františku a Ábelinu. Františka (Vicenka) sa vydala do Levčvo a ich najmladší syn Jozef Trulík prispieval do Polazníka. Ábelína žila so synom najprv na Křížli, potom v Papradne.

Ján a manž. Jurkemíková (Pavľuska) s rodinou bývali na Křížli. Pavľuska pochádzala z Podžiaru a bola známa tým, že pomáhala pri pôrodoch. Na Křížli žil aj Štefan s manž. Lejčíkovou

z Brvnišťa spolu s deťmi.

Mária sa vydala do Brvnišťa za Jandušíka. Ondrej (1878 – 1950) bol ženatý trikrát. Prvou manž. bola M. Murcová, druhou M. Hajdušíková a treťou T. Pániková. Býval v Brvništi a bol známym pod menom Ondriš.

Jozef (1866 – 1922, môj dedo) s manž. Máriou Kolkusovou od Švecvo žili na Křížli. Vychovali šesť detí: Katarínu, Máriu, Adama, Štefana, Žofiu a Ľudovíta. Katarína s manž. Adamom Jurčíkom bývali U Švecvo a mali viac detí. Ich jeden vnuk Jaroslav s rodinou žije v Papradne, ďalší vnuk, slobodný Pavol, U Chuchmákvu. Adam s manž. Máriou Baculíkovou bývali v Papradne a z ich rodiny dodnes aj dcéra Helena, v. Zendecková. Prvou manž. Štefana bola P. Husaríková, druhou Mária Kolkusová. Ich potomkovia žijú mimo Papradna. Ani po Žofii a manž. Františkovi Haríkovi, ktorí bývali u Hruškvo, tu nezostal nikto.

Moji rodičia, Ľudovít (1910 – 1995) s prímiením Kaník a Jozefína Hlúšková (1913 – 1996) prežili celý život na Křížli. Tu sa narodili aj zomreli. Boli poslední, ktorí mali trvalé bydlisko v tejto najväčšej osade našich hôr. Nimi končí na Křížli rod Šamajovie, ktorý tu pretrval viac ako 300 rokov. V časti Dolná Křížef bývalo približne v 15-tich domoch veľa rodín s menom Šamaj, v niektorých aj 3 – 4 rodiny spoločne, s väčším počtom detí. Aby sa rozpoznali, mali rôzne prímenia: Fil'ovci, Kaník, Kurciník, Strašík, Francoš, Baštkulíneč, Pado, Kocár, Janščík, Ugo, Hevaň, Húdek, Jurigáč, Fako, Křížľan a možno aj ďalšie. Dcéry vydajom zmenili priezviská, niektoré sa nevydali, ale aj tak boli všetky len Šamajky. Obyvatelia z husto obývanej osady postupne odchádzali. Usadili sa v iných osadách, v Papradne alebo v okolitých obciach. Meno Šamaj majú okrem Papradna aj obyvatelia v Brvništi, v Stupnom, v Pov. Podhradí, v Pov. Bystrici, v Pov. Teplej, v Hričove, v Žiline, na Kysuciach, ba aj za hranicami. No mnohí z nich priznávajú, že majú svoje korene na Křížli. Pred niekoľkými rokmi naša chalupa na Křížli vyhorela. Namiesto nej tam teraz stojí nová murovaná chata. Premenou prechádzajú takmer všetky pôvodné objekty a spolu s nimi aj okolie. Okrem toho pribúdajú nové chaty, a tak sa táto husto obývaná osada mení na peknú chatovú oblasť.

H. Počiatková-Šamajová

ZŠ s MŠ Papradno

Základná škola

Kto je najmúdrejší na svete? No predsa VŠETKOVEDKO!

Tento školský rok sa do súťaže zapojilo na celom Slovensku 20 048 žiakov 2.–4. ročníka. Z našej školy sa snažilo získať titul VŠETKOVEDKO alebo VŠETKOVEDKOV UČEŇ až 29 žiakov. Organizátorom aj tento rok bola Talentída, n. o.

Žiaci si na zaujímavých úlohách precvičili mozgové závity a ukázali, ako vedia využiť v živote to, čo sa doteraz naučili v školských laviciach alebo za monitormi svojich počítačov. Každý súťažiaci dostal pekný diplom a ceruzku od Všetkovedka, tí najšikovnejší loptičkový glóbus alebo ruksak s logom súťaže. Titul VŠETKOVEDKO sa podarilo získať až piatim z nich, ostatní sa museli uspokojiť s titulom VŠETKOVEDKOV UČEŇ.

Vyhodnotenie výsledkov v rámci našej školy:

2. ročník: 1. Nina Priedhorská, 2. Tereza Majšíková, 3. Viktória Gajdošová

3. ročník: 1. Hanka Balušíková (3. B), 2. Gabriela Červencová (3. A), 3. Radovan Hipík (3. B)

4. ročník: 1. Vanesa Palková, 2. Peter Klabník, 3. Jakub Hroško

Súťaž Zelený svet

Slovenská agentúra životného prostredia už po 26-krát usporiadała súťaž Zelený svet, ktorý prostredníctvom tvorivých detských nápadov motivuje k zmene a zamysleniu sa, sprostredkováva myšlienky detí svetu dospelých. Témou tohtoročnej súťaže bola **Lokálnosť je naša budúcnosť**. Do súťaže prišlo viac ako 1000 výtvarných a 50 literárnych prác. Spomedzi výtvarných prác bola v kategórii Základné školy 2. stupeň ocenená aj práca našej žiačky Simony Gardianovej s názvom Odkaz vo fľaši. Simonke, ako aj ostatným víťazom srdečne blahoželáme.

V marci sa uskutočnilo vyhodnotenie IX. ročníka literárnej súťaže Poetický Púchov. V súťaži bolo vyhodnotených viac ako 200 prác z celého Slovenska. K členom poroty patril známy slovenský básnik Valentín Šefčík. V tvorbe poézie obsadila žiačka našej školy Simona Gardianová 3. miesto. **za ZŠ dm**

O šťastí

*Skús ukradnúť letiacemu času
zlatú mincu z batoha šťastia,
pevne ju zovri v dlaniach
a nepusti.*

*Srdce napovie ti,
čo všetko sa dá za ňu kúpiť:
nežný záchvev lásky
či pevné putá priateľstva,
no možno postačí ti
lesk tvojej kariéry
či pýcha kradnúca sa
z tvojich majetkov.*

*A keď už konečne rozhodneš sa,
odrazu zdvihneš prázdne dlane.*

Mince niet.

A čas?

Uteká s batohom ďalej.

Simona Gardianová, Valentín Šefčík a riaditeľka ZŠ H. Janasová.

Materská škola

Karneval v MŠ

„Čo je tu dnes veľký bál? A či dáky karneval? Sprievod masiek krúži v kruhu, jedna maska strieda druhú.“

Toto je len krátky úryvok textu kedysi známej pesničky zo Zlatej brány. Takto presne to vyzeralo aj na karnevale 24.2.2022 v našej materskej škole. Miestami sme mali pocit, že sme sa ocitli v rozprávkovom svete, kde prišiel pirát, spider man, princezná aj víly, medveď či ninja, požiarnik, policajt, kozmonaut a dokonca aj Harry Potter. To sa však len naše triedy premenili na jednu úžasnú karnevalovú párty. Deti sa hrali, spievali, tancovali a hodovali. A keďže každé jedno dieťa bolo jedinečné a úžasné, každé jedno zvíťazilo a dostalo sladkú odmenu. Veru, bol to vydarený a veselý karneval. Ďakujeme všetkým rodičom za prípravu krásnych karnevalových masiek.

kolektív MŠ

Ferdyk a Gavuríkovci

Z môjho detstva si pamätám pani zo susedstva s netradičným menom Justína. Také meno bývalo u nás veľmi zriedkavé a nezvyklé. Justína sa vydala do Čiech a so svojou rodinou žila dlhodobo v Prahe. Pravdupovediac, na ňu si až tak veľmi nespomínam. Viac si viem vybaviť jej manžela Pražáka, ktorého všetci volali Ferdyk, a ich dve deti, dievčence Ivanu a Dášu. V určitom období, možno celé jedno desaťročie, táto rodina pravidelne trávila prázdniny a dovolenku v Justininom rodičovskom dome, kde vtedy ešte žili niektorí členovia ich rodiny.

Vybavujem si spomienku, že to bola slušná, tichá a bezkonfliktná rodina, ktorá na seba nijako nepýtala pozornosť. Ferdyk bol vraj rodený Pražák. Bol to postavo malý chlapík, možno 155-160 centimetrov vysoký. Keď sa však prechádzal v krátkych nohaviciach a tielku, všimol som si, že má vyšportovanú postavu. Bol to vraj, ak si dobre spomínam, dôstojník Československej armády s vysokou hodnosťou a vo vysokom postavení na Ministerstve národnej obrany ČSSR. U nás sa však správal ako pokorný a skromný človek, ktorý sa nad nikoho nevyvyšoval, každému sa prihovril a rád viedol so starousadlíkmi ústretovú komunikáciu. Utkvelo mi v pamäti, že práve od neho som možno po prvýkrát v mojom živote reálne počul živú češtinu. Ferdyk prechádzal vtedy okolo našej chalupy smerom na Šamajku. Ja, možno päť či šesťročný, spolu s mamou sme na dvore zabíjali sliepku na polievku. Sliepku som so všetkých síl pevne držal za krídla a nohy s hlavou položenou na nátoni (drevený klát na rúbanie dreva na palivo). Mama sa chystala usmrtiť ju odtnutím hlavy sekerou. Ferdyk sa pri nás pristavil a jemu vlastným humorom posrandoval: „Prosím vás, nedělejte jí to, vona za nic nemůže.“ Keď sa po nejakej chvíli vracal späť a my sme sliepku obárali horúcou vodou v cínovom hrnci, opätovne sa nám prihovril: „To se člověk nadělá, pokud ten vobjed navaří. Já jsem z toho tak unavený, že jsem sa musel projít v přírodě!“ Inokedy, možno to bolo v iné leto, keď v júli a auguste bývali najväčšie horúčavy, náš tato so starším bratom zväžali seno od Hojdikvo z lúky Kuliarky na rebrináku. Ja v rámci výučby vzťahu ku gazdovaniu som automaticky chodil s nimi. Moja úloha spočívala v tom, že som kravičke, čo ľahala

rebrinák naložený senom, odháňal muchy a ovady čerstvo odlomenou javorovou halúzkou s listami. Mohlo byť krátko predpoludním. Otáčali sme sa už s treťou fúrou. Ráno sme začali zavčasu za tmy, aby sme sa vyhli najväčším horúčavam. Kravička v záprahu už nevládala. Preto sme každú chvíľu stáli a oddychovali. Zastavili sme v chládku pod stromami, že sa vydýchame a kravička naberie silu do posledného najstrmšieho úseku cesty. Bez slov sme užívali chvíľu oddychu, keď sa čosi pohlo pod konármi v potoku. Pozreli sme tým smerom a z potoka na nás pozeral Ferdyk. Sedel na suchom rozľahlom kameni, nohy ponorené v malom pliesku vytvorenom z drobných kamienkov, na hlave veľký lopúch ako improvizovaný širák či snečnik. Vzhliadol na nás ospravedlňujúcim pohľadom, akoby ho mrzelo, že mu v horúčave makáme, že on oddychuje a s úsmevom povedal: „Ty vvvole, to je vedro, to se snad ani nedá žít!“ Od tých čias sme na Ferdyka vždy cez leto spomínali a používali jeho „prúpovídku“, ktorá v našej rodine zľudovela, vždy keď nastali horúčavy.

Justína bola za slobodna Janičíková. Patrila do tej rodiny, ktorá mala „prímenie“ Gavurík. V podjavorníckej osade V potoku (U Ľevčvo) mali postavenú relatívne novú, možno najkrajšiu chalúpku na najpeknejšom mieste na kopci s najkrajším výhľadom do osady a do dolinky smerom na Rieku. Z tejto rodiny pochádzala aj učiteľka Anastázia, ktorú všetci poznali pod familiárnym menom Stáza a ktorá istý čas učila aj v starej škole Podjavorníkom. Mali ešte dvoch bratov. Alexandra, ktorého volali Šandor a o ktorom som už v Polazníku písal, a Gašpara. Ich rodičia sa volali Ján a Františka. Všetci ich však volali len Starý Gavurík a

Stará Gavuríková alebo Frana Gavuríková. On zomrel dávno relatívne mladý. Ona sa však dožila vysokého veku, v starobe už takmer hluchá a zohnutá v páse do pravého uhla, inak však stále čiperná, pohyblivá a do posledku činná na roli U Ľevkvo a na Šamajke. Dožila spolu so synom Šandorom a často ich navštevovala aj Stázina a Gašparova rodina. V súčasnosti však už nikto z nich nežije.

Pred pár rokmi som sa v súvislosti s touto rodinou znovu vrátil do detstva. Po mnohých, mnohých rokoch, keď naša mama už mala blízko deväťdesiatky a ja som zhodou okolností znovu s láskou a radosťou prišiel do-

mov, zaklopala v našej chalupe pekná pani s dlhými vlasmi do pása, ktorá bola v tvári stále dievčaťom. Poznal som ju aj po rokoch. V mojich očiach stále vyzerala rovnako ako cez prázdniny pred rokmi. Justínina Dáša. Prišla spolu so svojim partnerom do kraja svojho detstva. Keď uvidela našu mamu, všimol som si sklený pohľad jej očí. To možno preto, že všetko je tu inak. Všetci z ich rodiny zomreli. A ona sa nedostala ani do tej najkrajšej chalúčky na najpeknejšom mieste. Nedostala sa do rodičovskej chalupy svojej mamy, kde prežila kúsok detstva, lebo v nej už žijú iní ľudia a iná mentalita...

Jozef Trulík

Almužnou neschudobnieš, modlitbou nezmeškáš

*Vznášaš sa ľahučko
vysoko nad zemou
chuť sladka tichučko
nesieš si so sebou*

*To sprevádza ťa Pán
ďakujúc za tvoj dar
almužnu-Boží plán
povýšil na oltár*

*Pán ťa odmeňuje
i za smidku chleba
pokoj ti daruje
priehrstím z neba*

*Vedie ťa po ceste
On vie prečo a kam
s ním si na mieste
správnom - bez neho sám
Ideš uhom ihly
žiadna ľahká cesta
zrak hore pozdvihni
pre mnohých dost' miesta*

*Almužnou neschudobnieš
modlitbou nezmeškáš*

*Jednoduché slová
v zrnkách múdrosti
srdce lásku chová
na ceste svätosti*

(Mária Gáboriková)

Potravinová zbierka pre občanov Papradna.

Štvrt'storočie so seniormi

1. februára 2022 ukončila Ing. Vierka Lališová odchodom do dôchodku svoju 24-ročnú prácu riaditeľky Centra sociálnych služieb (CSS) v Papradne. Pri tejto príležitosti sme jej položili pár otázok:

Keby si si mohla zaspomínať na začiatky CSS – kto ho založil, koľko bolo klientov, zamestnancov, aké boli priestory?

O zriadení Domova dôchodcov v Papradne, ktorý má dnes po viacerých zmenách názov Centrum sociálnych služieb Obce Papradno, bolo pomerne veľa napísané v časopisoch, v knihe Papradno 1525 – 2015 a jeho začiatky sú aj na našej webovej stránke. Čas rýchlo plynie a ani sa mi nechce veriť, že tento rok uplynie 25 rokov od jeho vzniku. Domov dôchodcov bol zriadený v novembri 1997 a prví klienti v ňom boli ubytovaní v máji 1998. Na vzniku Domova dôchodcov má zásluhu vtedajší starosta obce Štefan Hatajčík, poslanci OZ, MUDr. Krutý (bývalý riaditeľ NsP Pov. Bystrica) a MUDr. Gabriš, ktorí boli nápomocní pri prevode budovy OZS a pozemkov do vlastníctva obce. Treba určite spomenúť, že mnoho občanov Papradna sa aktívne podieľalo na prestavbe obvodného zdravotného strediska i pri čistení, upratovaní a konečných úpravách pred jeho otvorením, a to bez nároku na odmenu, len za tzv. „pán Boh zaplat“. Nechcem menovať, aby som na niekoho nezabudla, ale nedá mi nespomenúť pána Viliama Hrebičika, ktorý v rokoch 1996 a 1997 koordinoval spolu so Štefanom Hatajčíkom stavebné práce. Zriaďovateľom DD od novembra 1997 bol Krajský úrad Trenčín, od 1. 7. 2002 Trenčiansky samosprávny kraj a od 1.1.2016 je zriaďovateľom a majiteľom obec Papradno.

Pri vzniku zariadenia tu bolo umiestnených 22 klientov a pracovalo 15 zamestnancov. Postupne sa počet klientov zvýšil na 34 a počet zamestnancov na 19. Na zvýšenie počtu zamestnancov sa často využívajú aktivačné projekty zamestnanosti realizované a financované Úradom práce soc. vecí a rodiny Považská Bystrica.

Čo sa zmenilo počas tvojho pôsobenia v Domove?

Počas prevádzky sa zmenila aj klientela. V začiatkoch sme mali klientov chodiacich (mobilných), časom pribúdali klienti so závažnejšími chorobami, dvaja až

traja boli ležiaci (imobilní) či na vozíčku. Dnes je v zariadení 21 chodiacich klientov a 13 imobilných.

Okrem bežnej údržby a maľovania vnútorných priestorov boli počas rokov zrekonštruované priestory tak, že sa vytvorilo 12 nových miest pre klientov. V rokoch 2015 a 2017 starosta Roman Španihel a poslanci svojim rozhodnutím investovali do vytvorenia priestorov pre 7 klientov. Pre administratívu boli vytvorené priestory z ambulancií po MUDr. Zúberovej a MUDr. Kochonikovi, čím sa uvoľnili priestory pre klientov v hlavnej budove.

Z väčších akcií chcem spomenúť rekonštrukciu strechy na hlavnej budove, v roku 2001 sa rekonštruovala kotolňa z tuhého paliva na plynovú kotolňu, v roku 2004 - 2005 prístavba prízemí, kde sa vytvorili väčšie priestory na oddych a aktivity klientov. V roku 2009 bola zabudovaná do priestoru schodiska zvislá plošina (klasický výťah bol finančne náročný). V rokoch 2011 a 2014 sa vymenili staré oceľové a skrodované okná za okná plastové. Za celkovú výmenu okien sa zaplatilo 28 000 €, z toho 21 000 € bolo financované sponzormi. Klientom boli vymenené klasické nemocničné lôžka a váľandy za moderné polohovacie lôžka s elektrickým ovládaním. Na prízemí aj na poschodí sú zriadené svätostánky pre duševnú pohodu klientov. Prispievali a prispievajú k nej aj naši duchovní otcovia, ktorí na prvý piatok v mesiaci vyspovedajú klientov a následne podajú prijímanie. Vždy ochotne na naše požiadanie aj klientov navštevujú.

Od roku 2016 pod vedením obce Papradno boli zrekonštruované kúpeľne na poschodí aj na prízemí, bola zakúpená nová hydraulická sprchovacia stolička, vymenené staré 45-ročné radiátory za nové v celej hlavnej budove, osadených bolo 10 protipožiarnych dverí, vybudovaný požiarny vodovod vrátane dvoch hydrantov. Koncom minulého roka bola zakúpená pre stravovaciu prevádzku umývačka riadu a do pracovne nová priemyselná sušička bielizne, nakoľko pôvodná 22-ročná potrebovala už časté opravy a bol aj problém

s náhradnými dielmi.

Aké aktivity boli v Domove?

Naše zariadenie spolupracovalo so sociálnymi zariadeniami nášho regiónu, a to so Zariadením pre seniorov Lánska a zariadením Katka v Považskej Bystrici, ale najviac so Zariadením soc. služieb obce Horná Mariková. Klienti sa medzi sebou spoznávali, nadväzovali priateľstvá, spomínali na svoje mladé časy. Organizovali sme výlety na pútnické miesta, do Rajeckej Lesnej, Skalky nad Váhom, Turzovky, ďalej do Rajeckých Teplíc, Trenčianskych Teplíc. Ak sa autobus nenaplnil, oslovovali sme aj dôchodcov z obce.

Najčastejšie sme sa stretávali s Hornou Marikovou. Jeden rok navštívila Mariková Papradno, ďalší rok Papradno Hornú Marikovú. Pretože my nemáme veľké spoločenské priestory, dovolila nám Hanka Beníková organizovať tieto stretnutia na Kolibe Papradno.

Pred korunou sme chodievali s našimi klientami aj na výlety v katastri Papradna: na zmrzlinu a kávičku do Dalasu alebo Lucie, na Kolibu hospodiarke si zvieratká a Hankino hospodárstvo, na Podjavorník, kde nám v Javorinke Zdenko uvaril guláš a Martuška ponúkla kávu, malinovku či pivko. Na tieto výlety nám stačila miestna autobusová doprava a automobily ochotných zamestnancov.

Mali sme v pláne zorganizovať výlet na pútnické miesto na Budkove, ale, žiaľ, sa to nepodarilo. Dúfam, že novému vedeniu sa to podarí a splní sa tým aj želanie našich starkých pomodliť sa na krásnom pútnickom mieste. Pred pandémiou COVID-19 každý rok navštevovali našich starkých aj deti z materskej školy a zo základných škôl Papradna a Brvnišťa. Svojimi vystúpeniami vždy potešili starkých a my sme ich na oplátku pohostili koláčikom, sladkosťami a čajom. V let-

ných slnečných mesiacoch sme využívali pri návštevách MŠ záhradu. Musím spomenúť aj našu folklórnu skupinu Podžiaran a Podžiaranček. Ich členovia vždy rozveselili klientov a pri ich vystúpeniach si zaspomínali na mladé časy.

Posledné roky sme s radosťou privítali aktivity Farskej charity Papradno, ale aj niektorých ochotných občanov, ktorí u nás spestrili život počas vianočných sviatkov. Ide o akcie „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“, projekt „Vianočný zázrak“, do ktorého sa zapojilo vedenie CSS, a zamestnanci firmy DOR Považské Podhradie prispeli klientom milými darčekom k spokojnému prežitiu Vianoc.

Pracovnú terapiu vykonávajú len ak zdravie dovolí: hrabanie trávy, kopkanie na malom záhone v záhrade za budovou, kde Janka, naša upratovačka, posadí rôznu zeleninu, pár zemiakov, tekvičky či kvietky a starkí vo voľnom čase kopkajú a plejú burinu, zbierajú bylinky, hlavne materinu dúšku, ktorú usušia a varia čaj. V jeseni zbierajú orechy, usušia ich, olúpu a dajú kuchárkam, ktoré upečú koláče. Aktivity na precvičovanie jemnej motoriky sa organizujú hlavne na poschodí hlavnej budovy, kde je viac priestoru. Vyrábajú sa rôzne predmety – rámy na fotky, pohľadnice, pripravuje sa výzdoba na veľkonočné, vianočné sviatky, ba aj jesenná výzdoba z tekvičiek. V týchto dňoch pani Jurčíková obháčkava vajička bavlnkami, ktoré budú použité na tohtoročnú veľkonočnú výzdobu.

Starkí radi chodia aj na čítanie povestí, príbehov a rôznych zaujímavostí. Okrem sociálnej pracovníčky chodí našim starkým čítať aj pani Gáboriková a pani Žiačiková z považskej knižnice. Aj keď sa na tieto práce snažíme využívať dobrovoľníkov z úradu práce, bolo by potrebné mať v

zariadení jednu pracovníčku aspoň na pol úväzku, ktorá by sa venovala klientom, a tým by sa skvalitnil aj ich život v zariadení. Sociálna pracovníčka má veľa iných povinností, veľa administratívny a na klientov jej ostáva málo času.

Chcela by som využiť tento rozhovor a odkázať všetkým bývalým aj súčasným zamestnancom Centra sociálnych služieb v Papradne, že mi bolo cťou s nimi pracovať. Novému vedeniu CSS obce Papradno želim veľa pracovných úspechov, veľa trpezlivosti v náročnej práci, ako aj

obetavosti, vzájomného pochopenia a pomáhania si navzájom. Vážim si, že starosta obce Roman Španihel a jeho poslanci svojím rozhodnutím prijali od 1.1.2016 CSS „ pod svoje krídla“, a tým zachovali chod zariadenia, ktoré je v dnešnej dobe pre starších a odkázaných občanov veľmi potrebné.

Ďakujeme za rozhovor a do ďalších rokov ti, Vierka, prajeme veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a aby tvoje kroky ešte nie raz viedli na tvoje bývalé pracovisko.

(ap)

Obnova zelene v obci

Veľa z vás zaregistrovalo, že vzhľad okolo zdravotného strediska sa zmenil. Na základe povolenia na výrub boli ihličnany rastúce v tejto časti obce spílené. Stromy už mali vek na výrub a svojím vzrastom pri zlých poveternostných podmienkach ohrozovali ľudí a aj parkujúce autá.

Podľa povolenia je za tieto vyrúbané stromy určená náhradná výsadba, ktorá sa uskutoční na pozemkoch okolo zdravotného strediska – pri štátnej ceste a tiež pozdĺž novovybudovaného chodníka. Náhradná výsadba bude realizovaná až po ukončení stavebných prác na chodníku.

Veríme, že navrhnutá a zrealizovaná výsadba zelene skrášli a skultúrni túto časť obce Papradno.

(obec Papradno)

Pod'akovania z CSS

Vedenie CSS Obce Papradno ďakuje **Erike Piačkovej** a **Milade Fortuníkovej** za sladké prekvapenie v podobe výborných doma napečených zákuskov, ktoré na Štedrý deň priniesli našim starším.

Ďakujeme aj za zakúpenie jednej **14-litrovej termoadoby a 35 kusov litrových termosiek na čaj**, ktoré klientom CSS darovali **starosta obce a poslanci OZ**.

Veľa ľudí i organizácií nám počas pandemického obdobia darovali dezinfekčné prostriedky, rúška a respirátory, za čo im srdečne ďakujeme.

Lukášova tvorba opäť zaujala

Radio_Head Awards je slovenská hudobná anketa popularity Rádia_FM, ktoré preferuje najmä mainstreamovú hudbu. Táto anketa vznikla ešte v roku 2008 preto, aby svoju tvorbu mohli prezentovať aj tí, ktorí sa venujú alternatívnej hudbe. Podmienkou zapojenia sa do súťaže je vydanie singlu, resp. albumu v danom roku interpretom slovenskej národnosti. Interpret musí byť so skladbou zaradený do terestriálneho rozhlasového vysielania Rádia_FM. Lukáš Zdurieník, ktorý vystupuje pod umeleckým názvom Blame Your Genes, nebol výnimkou. A oplätilo sa. Bol nominovaný medzi 5 najlepších v kategórii Elektronická hudba 2021.

Vyhrať sa mu síce nepodarilo, no svojou tvorbou určite opäť raz zaujal. Lukášovi už čoskoro vyjde aj jeho nový singel pod názvom Ruins a tento rok má rozbehnutých aj viacero koncertov v Bratislave, Košiciach a dokonca aj u našich susedov v Prahe. (dm)

Viac ako polovica smetí dostala druhú šancu

V našej obci sa aj vďaka zodpovedným občanom podarila úctyhodná vec. Úroveň vytriedenia za rok 2021 dosiahla 52,15 %, čo v bežnej reči znamená, že viac ako polovica z vyhodnených vecí dostala druhú šancu. Obzvlášť v dnešnej dobe je dôležité si uvedomiť, že zdroje našej Zeme sú obmedzené, a tak opätovným využívaním druhotných surovín budeme menej devastovať životné prostredie, lepšie využijeme to, čo sa už raz vyrobilo, a dokážeme ušetriť financie.

Prilej olej

V Papradne mohli občania prvýkrát vymeniť použitý kuchynský olej za ocot alebo nový olej. Doteraz väčšina takéhoto odpadu končila na zbernom dvore, ale aj na iných, nie veľmi vhodných miestach. Častokrát na hnojisku či v odpadových vodách, čo má negatívny vplyv na prírodu. Počas prvej marcovej stredy sa vyzbieralo 198 l použitého oleja. Ten bude použitý na výrobu biopaliva – bionafty. Ďalší termín, kedy občania môžu priniesť do kultúrneho domu olej, je 1. 6. 2022.

**MÁTE DOMA
POUŽITÝ KUCHYNSKÝ
OLEJ?**

**ODOVZDAJTE HO PRIAMO VO VAŠEJ OBCI
A VYMEŇTE ZA OCOT ALEBO OLEJ.**

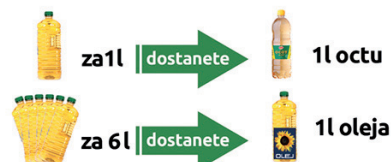
**MY VÁŠ POUŽITÝ KUCHYNSKÝ OLEJ
EKOLOGICKY PREMENÍME NA BIONAFTU!**

KDE?	v kultúr. dome v obci PAPRADNO	alebo na miestnom zbernom dvore
KEDY?	2.3., 1.6., 7.9. a 7.12.2022 v čase od 16 do 17 hod.	počas otváraciej doby

**ZA ODOVZDANÝ POUŽITÝ KUCHYNSKÝ OLEJ
MÁTE NA VÝBER Z DVOCH MOŽNOSTÍ:**

✓ za každý celý liter použitého kuchynského oleja dostanete OCOT v pomere 1:1 (starý/nový)

✓ za celých 6 litrov použitého kuchynského oleja dostanete SLNEČNICOVÝ OLEJ v pomere 6:1 (starý/nový)

Tento rok sa opäť na Podjavorníku lyžovalo a bežkovalo.

Novoročné kúpanie

Novoročné kúpanie dobrovoľných hasičov a odvážlivcov sa v tomto roku konalo nie ako tradične na Nový rok, ale až keď to počasie a hydrologické podmienky dovolili. Do vody, ktorá mala len okolo dvoch stupňov, sa odhodlala dvadsiatka ľadových medveďov. – Dnes sme mali ideálne podmienky, slnko svietilo, trochu primrzlo a nasnežilo, takže úplne ideálne. Aj keď som sa zo začiatku bál, že ľudia neprídu, keďže to bolo v inom termíne ako minulé roky, účasť bola perfektná a príjemne ma prekvapila, – priblížil Boris Balušík, predseda DHZ Papradno. „Ľadovým medveďom“ pri ponáraní sa do chladnej vody hrala hudba a na brehu rozvoniaval ovocný čaj a varené víno. Do rieky pri Stavnici sa okrem mužov odvážilo aj 5 žien.

Medvedí cesnak

Prišla jar a s ňou aj liečivá sila medvedieho cesnaku. Aká?

- Má detoxikačnú schopnosť.
- Posilňuje imunitu.
- Znižuje krvný tlak.
- Pomáha bojovať s migrénami a bolesťami hlavy.
- Uľaví pri žalúdočných ťažkostiach, napríklad pri zápche, plynatosti, ale aj hnačke, vypudí z tela hlísty.
- Lieči ochorenia horných dýchacích ciest, akými sú napríklad astma či zápal priedušiek.

Ponúkame vám pár receptov, ktoré si pripravte skôr, ako medvedí cesnak zakvitne.

Polievka z medvedieho cesnaku

Medvedí cesnak o svoje bohaté liečivé účinky nepríde ani tepelnou úpravou.

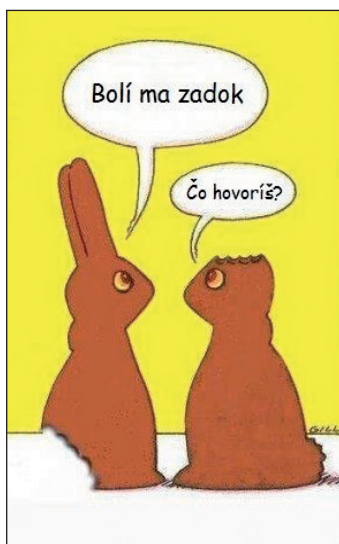
Budeme potrebovať:

- plná hrst' medvedieho cesnaku (cca 100 g)
- 1 zemiak
- 1 cibuľa
- 1 jamá cibuľka
- olivový olej
- soľ
- čierne korenie

Na oleji opražte nadrobno nakrájanú cibuľu, potom pridajte očistený a nakrájaný zemiak a umytý nasekaný medvedí cesnak. Suroviny zalejte vodou tak, aby boli úplne ponorené, osolte, okoreňte a nechajte variť približne 20 minút, kým nebude zemiak mäkký. Po uvarení všetko spolu poriadne mixujte dovtedy, kým polievka nie je jemná a krémová. V prípade potreby ju môžete zriediť vodou. Ochutnajte s nami polievku, ktorú si pred podávaním ozdobte chrumkavými krutónmi a nasekanou jarnou cibuľkou.

Prajeme vám dobrú chuť!

VTIPY

Otec volá synovi:

- Počúvaj ma, synu, s mamou nejako nežijeme dobre, tak sme sa rozhodli, že sa po štyridsiatich rokoch manželstva rozvedieme. Už to zrejme nemá žiadny zmysel. Prosím ťa, vysvetli to aj svojej sestre. Ja to nedokážem! Syn okamžite volá sestre a nasleduje bojová porada. O hodinu volá späť otcovi.

- Otec, prosím ťa, zatiaľ nič nepodnikajte. Prídeme aj so sestrou na Veľkú noc! Porozprávame sa. Otec zloží telefón a hovorí manželke:

- Tak deti predsa len prídu na Veľkú noc. Ale čo si vymyslíme na Vianoce?

Prečo sa blondínky tešia na Veľkú noc? Lebo nešibe len im.

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing. Věra Lališová, e-mail: v.lalisova@gmail.com, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolené Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg. číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.